

SYLABUS KURZU

pre školský rok 2023-2024

Kurz č. M-LOGka056/22 Filozofia jazyka	Počet hodín týždenne: 2	Počet kreditov: 3	Žiadne pre- rekvizity	Hodnote- nie: H
Vyučuje Prof. PhDr. Erich Mistrík, CSc., Katedra etickej a občianskej výchovy				

Kontakt:

Šoltésovej 4, miestnosť č. 115, tel. 02/9015-9181

erich@erichmistrík.sk mistrík2@uniba.sk

Anotácia:

Kurz vedie študentov k tomu, aby získali filozofický odstup pre praktické a lingvistické uvažovanie o jazyku. Kurz prebieha e-learningovou formou.

Ciele:

Uviesť študentov do filozofickej reflexie prirodzeného jazyka. Na základe znalostí z lingvistiky rozvíjať ich schopnosti k širšiemu kultúrno-historickému uvažovaniu o jazyku a jeho fungovaní.

Preberané témy:

Lingvistické východiská pre filozofickú reflexiu jazyka.

Funkcie jazyka.

Jazyk v komunikácii.

Jazyk a myslenie.

Jazyk ako obraz sveta.

Filozofická reflexia jazyka.

Priebeh semestra:

Predmet prebieha cez e-learningové prostredie moodle na adrese: <https://moodle.uniba.sk/my/>
Heslo pre vstup do kurzu dostanú študenti na prvej hodine semestra.

Osobne sa stretneme podľa rozvrhu v triede 2x: 21. februára (prvá hodina) a 24. apríla (naša posledná hodina počas priamej výučby).

Úlohy študentov a ich hodnotenie:

Priebežné hodnotenie – max 100 bodov.

Za účasť na 1. hodine 5 bodov.

Za priebežné úlohy riešené počas semestra max 95 bodov. Počty bodov budú stanovené pri každej úlohe.

Priebežné hodnotenie: Študenti budú v prostredí modle dostávať úlohy, za riešenie ktorých priebežne získajú body. V niektorých prípadoch za odovzdanie úlohy, v iných za kvalitu spracovania. Kritériá sa dozvedia pri každej úlohe samostatne.

Klasifikácia:

- A (100-91 %, výborne – vynikajúce výsledky),
- B (90-81 %, veľmi dobre – nadpriemerný štandard),
- C (80-73 %, dobre – bežná spoľahlivá práca),
- D (72-66 %, uspokojivo – prijateľné výsledky),
- E (65-60 %, dostatočne – výsledky spĺňajú minimálne kritériá),
- Fx (59-0 %, nedostatočne – vyžaduje sa ďalšia práca navyše).

Literatúra:

- ARISTOTELES: *O vyjadřování*. Praha : ČSAV, 1959 (bez ISBN)
- ARISTOTELES: *Poetika, Rétorika, Politika*. Bratislava : Tatran, 1980 (bez ISBN)
- AUGUSTINUS AURELIUS: *O kresťanskej náuke. O milosti a slobodnej vôli*. Prešov : Petra, 2004. ISBN 80-89007-44-9
- AUSTIN, J. L.: *Ako niečo robiť so slovami*. Bratislava : Kalligram, 2004. ISBN 80-7149-659-6
- BACON, F.: *Nové organon*. Praha : Svoboda, 1990. ISBN 80-205-0107-X
- BACON, R.: *De signis. O znacích*. Praha : OIKOYMENH, 2010. ISBN 978-80-7238-9
- BARTHES, R.: *Nulový stupeň rukopisu. Základy sémiologie*. Praha : ČSS, 1967 (bez ISBN)
- BENSE, M.: *Teorie textů*. Praha : Odeon, 1967 (bez ISBN)
- CASSIRER, E.: *Filosofie symbolických forem I. II*. Praha : OIKOYMENH, 1994-1996. ISBN 80-86005-10-0, 80-86005-11-9
- DE SAUSSURE, F.: *Kurs obecné lingvistiky*. Praha : Academia, 1996. ISBN 80-200-0560-9
- DERRIDA, J.: *Gramatológia*. Bratislava : Archa, 1999. ISBN 80-7115-138-6
- DERRIDA, J.: *Texty k dekonstrukci*. Bratislava : Archa, 1993. ISBN 80-7115-046-0
- DUNS SCOTUS, J.: *Otázky nad Porfýriovou knihou O univerzáliách*. In: *Antológia z diel filozofov III*. Bratislava : Pravda, 1975 (bez ISBN)
- ECO, U.: *Semiotics and the Philosophy of Language*. Bloomington : Indiana University Press, 1984 (vyšlo v rôznych jazykoch)
- HEGEL, G. W. F.: *Logika ako veda. I. II*. Bratislava : Pravda 1986 (bez ISBN)
- HERDER, J. G.: *Uměním k lidskosti: úvahy o jazyce a literatuře*. Praha : OIKOYMENH, 2006. ISBN 80-7298-147-1
- HJELMSLEV, L.: *Jazyk*. Praha : Academia 1971 (bez ISBN)
- HJELMSLEV, L.: *O základech teorie jazyka*. Praha : Academia, 2016. ISBN 978-80-200-2609-5
- HUMBOLDT, W. von: *O rozmanitosti stavby ľudských jazykov a jej vplyve na duchovný rozvoj ľudského rodu*. Bratislava : Veda, 2000. ISBN 80-224-0607-4
- CHOMSKY, N.: *Jazyk a zodpovednosť*. Bratislava : Archa, 1995. ISBN 80-7115-033-9
- CHOMSKY, N.: *Reflections of Language*. New York 1975 (vyšlo v rôznych jazykoch)
- JASPERS, K.: *Die Sprache*. In: Jaspers, K.: *Von der Wahrheit. Philosophische Logik*. Mníchov, 1947 (vyšlo v rôznych jazykoch)
- KANT, I.: *Kritika čistého rozumu*. Bratislava : Pravda, 1979 (bez ISBN)
- KLAUS, G.: *Síla slova*. Praha : Mladá fronta 1975 (bez ISBN)
- KOLEKTÍV: *Filozofia ako problém*. Bratislava : Kalligram, 2004. ISBN 80-7149-651-0
- LEIBNIZ, G. W.: *Monadologie a jiné práce*. Praha : Svoboda, 1982 (bez ISBN)
- LOCKE, J.: *Rozprava o ľudskom rozume*. Bratislava : Pravda, 1983 (bez ISBN)
- Logický empirizmus a filozofia prírodných vied*. Antológia z diel filozofov IX. Bratislava : VPL, 1968 (bez ISBN)

LOTMAN, J. M.: *Text a kultúra*. Bratislava : Archa, 1994. ISBN 80-7115-066-5
MIKO, F.: *Estetická komunikácia*. In: Miko, F. – Popovič, A.: *Tvorba a recepcia*. Bratislava : Tatran 1978 (bez ISBN)
MISTRÍK, J.: *Štylistika*. Bratislava : Veda, 2021. ISBN 978-80-224-1892-8
MUKAŘOVSKÝ, J.: *Estetika jazyka*. In: Mukařovský, J: *Kapitoly z české poetiky I. Obecné věci básnictví*. Praha : Svoboda, 1948 (bez ISBN)
OGDEN, C. K. – RICHARDS, I. A.: *The Meaning of Meaning*. San Diego – New York – Londýn : A Harvest/HBJ Book 1989 (vyšlo v rôznych jazykoch)
PLATÓN: Gorgias. Kratylos. Teaitetos. In: Platón: *Dialógy*. I.-III. Bratislava : Tatran 1990. ISBN 80-222-0124-3
QUINE, W. V. O.: *Z logického hľadiska*. Bratislava : Kalligram, 2006. ISBN 80-7149-784-3
QUINE, W. V.: *Mind and Language*. Oxford : Clarendon Press, 1975 (vyšlo v rôznych jazykoch)
RORTY, R.: *Filozofia a zrkadlo prírody*. Bratislava : Kalligram, 2000. ISBN 80-7149-325-2
RUSSEL, B.: *Zkoumání o smyslu a pravdivosti*. Praha : Academia, 1975 (bez ISBN)
SEARLE, J. R.: *Rečové akty*. Bratislava : Kalligram, 2007. ISBN 80-7149-892-0
SCHAFF, A.: *Úvod do sémantiky*. Praha : NPL, 1963 (bez ISBN)
SLAVKOVSKÝ, R. A. – KUTÁŠ, M.: *Úvod do filozofie jazyka*. Trnava : FF TRUNI, 2013. ISBN 978-80-8082-648-2
TONDL, L.: *Problémy sémantiky*. Praha : Academia, 1966
VOIGT, V.: *Úvod do sémiotiky*. Bratislava : Tatran, 1981 (bez ISBN)
WITTGENSTEIN, L.: *Filozofické skúmania*. Bratislava : Pravda, 1979 (bez ISBN)
Zlomky starých stoikov. Bratislava : Pravda, 1984 (bez ISBN)

Key ideas in linguistics and the philosophy of language. S. Chapman, Ch. Routledge (ed.).
Edinburgh : Edinburgh university press, 2009 ISBN 978-0-7486-2619-9

Key thinkers in linguistics and the philosophy of language. S. Chapman, Ch. Routledge (ed.).
Edinburgh : Edinburgh university press, 2005. ISBN 0-19-518768-7